

A yellow rectangular background with a black border containing handwritten text in Spanish. The text is arranged in three lines: 'MAS QUE LAS FLORES ABIERTAS', 'INTERESAN', and 'LAS QUE ESTAN POR ABRIR.'

Nicanor Parra

SOM UNA FLOR PER OBRIR

L'Escola Barnola, Avinyó o més ben dit aquest territori rural i de la Catalunya central (entorn), ja gaudim d'algunes flors (accions), algunes sembrades per persones voluntàries i professionals i d'altres que han aparegut per accions naturals com l'aigua o el vent, afavorint la biodiversitat i la bellesa del territori. Amb el procés viscut en aquesta crida, hem recollit moltíssimes llavors (idees), hem conegut altres paisatges (experiències) i sobretot ens hem relacionat amb persones, pobles, barris i ciutats que també vetllen per la cura i l'encant del seu entorn (grups amb grans experiències). Amb tot aquest substrat, vam sembrar el projecte que hem presentat a la crida i fins i tot l'hem vist néixer (trobades) i créixer (repte), tanmateix encara és una flor per obrir (és incipient, necessita suport), es fa necessari de recursos naturals com l'aigua o el sol per acabar d'esclatar (presentació a l'Ajuntament, acció planificada i coordinada i vetllar pels recursos humans o econòmics).

Abonar la terra, no ha estat fàcil, tal i com ens deia Jordi Collet en la primera trobada de la crida, hi ha moltes preguntes per reflexionar, si el que volem és una escola com a casa, diferent de l'escola a casa, una altra opció educativa. Abonar la terra, vol dir adonar-se dels recursos de l'entorn, de les nostres potencialitats, per extreure d'una manera sostenible i respectuosa amb el medi el seu potencial. És per això, que hem presentat un projecte vinculat a la cultura i la creativitat, doncs són uns terrenys molt fèrtils en aquests camps, tenint en compte els recursos i dimensions que podem abastir. Disposem d'un pou d'aigua molt potent en aquest sentit, que pot ser de gran utilitat si entre tots som capaços de donar-li unes funcions i un empoderament per coordinar totes les terres que disposem (accions educatives i activitats que reverteixen en l'entorn), aquest pou és un centre de creació, d'artistes i de mètodes

que ja fa anys que està instal·lat al territori i necessita d'aigua per abastir-se i repartir-la als diferents regants (suport).

Repensant, ens hem adonat del gran potencial d'una acció coordinada (passar del Consell Escolar a un Consell Educatiu Municipal), de la importància dels valors democràtics, una paraula valors que emfatitzem en el repte plantejat, doncs es pretén expandir els valors de l'escola i potenciar la creativitat amb la implicació d'agents externs. Agents com per exemple les famílies, una font inesgotable de recursos, amb molta diversitat que cal aprofitar i generar oportunitats de participació i implicació per a tothom. Una altre exemple d'agent cabdal, és l'Ajuntament, amb una necessària visió comunitària i transversal per coordinar l'educació amb la cultura, el treball, benestar o fins i tot amb l'economia. En els nostres camps, totes les plantes fan la seva funció, també les males herbes, tenen un paper rellevant i poden ser d'utilitat si abandonem la mirada del dèficit, tal i com deia Jordi Collet. Aquest paral·lelisme, ens serveix per construir una escola on es pot ser excel·lent des de diferents vies o camins, com els diferents camins escolars que potencien l'autonomia i la salut, per arribar i sortir de l'escola, com un vano que ofereix diferents possibilitats, tal i com ens il·lustrava la Coral Regí en la conversa amb el César Coll.

No n'hi ha prou només amb abonar el terreny, cal crear condicions per a la fertilitat i aquest fet està estretament relacionat amb el clima de centre, on no n'hi ha prou en ajuntar persones i fer quelcom, és important com les ajuntem, com creem escoles segures o pràctiques restauratives. En aquest sentit, enguany hem fertilitzat el terreny amb l'objectiu de millorar la convivència i la cohesió social, amb una formació conjunta entre Escola, Ajuntament i entitats que intervenen amb infants sobre l'educació en el conflicte i la convivència, a càrrec de Marina Caireta Sampere, formadora de l'escola de Cultura i Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona. La llavor (idea) recollida en la jornada d'experiències educatives en xarxa, Juga verd play, valors esportius en xarxa, complementa la formació realitzada.

Per treballar un terreny, és necessari una mirada integral, no és només sembrar i collir, cal segar o podar, llaurar, regar, observar i tot està interrelacionat com les baules d'una cadena... aquesta mirada integral i permeable, també és necessària a l'escola, tots els espais i temps són educatius. Tenint en compte aquesta premissa, tal i com comentava Elena Sintès en la seva intervenció, cal crear temps educatius pensant en l'interès superior de l'infant i sobretot en la cura i el benestar d'infants i educadors. Per això, amb l'assoliment de l'Institut – Escola, el curs vinent hem plantejat una

organització del temps d'acord amb els criteris comentats i garantint l'equitat i la igualtat d'oportunitats. Tanmateix, és una oportunitat per generar un projecte educatiu coherent i coordinat entre l'horari lectiu i no lectiu, evitant la seva diferenciació i afavorint una coordinació comunitària. Pretenem oferir una mapa d'oferta d'activitats a partir de les 16h conjuntament entre l'Escola, l'Ajuntament i les entitats, en consonància amb el Projecte Educatiu, de tal manera que les famílies obtinguin aquesta informació de forma íntegra i coordinada.

Aquest mapa ens ajudarà a una millor organització i planificació de totes les activitats que s'ofereixen a partir de les 16h, i observar si tenim franges de temps desocupades o sobrepassades, alineades amb el projecte educatiu i què cal replantejar. En aquest sentit, caldrà tenir en compte la participació en aquest tipus d'activitats de l'alumnat més desafavorit, ja sigui mitjançant beques o copagament per afavorir la integració i la cohesió social, assegurant l'equitat. Amb la continuïtat del 1r d'ESO el proper curs, ampliïm el nostres terrenys i per això, necessitem més maquinària i persones (recursos externs, com per exemple la vinculació amb l'aula de música) per abastir el projecte. El repte que es proposa pot garantir aquests recursos tan en l'horari lectiu (especialment a Secundària, però també pot ser a Infantil i Primària), com en horari no lectiu (especialment a Primària, però també pot ser a Secundària). La continuïtat del projecte amb la Secundària és una oportunitat de millora per pensar com vinculem els i les estudiants d'aquesta edat amb el territori (poble, entitats, empreses, local de joves – refugi-, a nivell esportiu...).

Un altra llavor (idea) és la d'Aprenentatge Servei, transmesa per Josep Maria Puig i Jordi Ibáñez, la qual pot ser de gran utilitat per complementar el repte plantejat, que cerca el procés creatiu a través d'uns valors i una participació real.

El desafiament que proposem té a veure amb la personalització, tal i com proposaven M. Esteban, C. Regí i C. Coll, singularitzant l'IE Barnola, promovent la creativitat, com a eina d'empoderament, de transformació, inclusió i cohesió social. Contextualitzant la creativitat partint d'interessos que ajuden a créixer als infants i joves, generant, construint o creant a partir de metodologies d'indagació que afavoreixen la planificació del propi aprenentatge, el debat i la reflexió i promouen les connexions entre aprenentatges. L'heterogeneïtat de propostes, de grups, de persones, de resultats, de processos, en definitiva de vides respectuoses els uns amb els altres és una font de riquesa que aporta per si sol creativitat, si som capaços de valorar-ho. Una procés creatiu que impregna també la mirada del docent, oberta i flexible, d'acompanyament

i amb un rol de gran valor: connector, per establir una relació afectivo-pedagògica amb l'alumnat i companys/es de professió, amb les famílies i per aprofitar els recursos que ens ofereix l'entorn, com l'activitat realitzada en una de les sessions, la tela d'aranya, treballem amb l'entorn, fer visible amb qui ens estem connectant i amb quin grau d'implicació. En aquest sentit, el curs passat una ex-alumna de l'escola estudiant de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, l'Eulàlia Comas Codina, tutoritzada per la professora Maria Pilar Àlvarez Serra, va portar a terme el Treball Final de Grau: *Descobrim els col·lectius del nostre municipi*. La idea del treball era fer un mapeig del municipi i estimular la curiositat dels infants per identificar i conèixer els col·lectius del seu entorn i descobrir les seves motivacions i potencialitats. Aquest mapeig ens ha ajudat a construir nous vincles, descobrir les funcions de col·lectius desconeguts o en el futur proper, establir lligams per desenvolupar accions necessàries i reals d'Aprenentatge Servei en favor de la comunitat i que transformin el territori. Podem aprofitar petites experiències d'èxit, com la que actualment ja treballem amb Aprenentatge Servei a Primària, entre l'alumnat de 5è de primària i la Residència del poble. Com diu l'actual director de l'IE Trinitat Nova, Joan Artigal, mai més treballarem sols, treball en xarxa!!!

La pagesia, sap molt bé de les estacions i del temps, fins i tot de predir el temps i conèixer el territori. En la tertúlia amb la C. Regí i el C. Coll, es va tractar d'un tema primordial, el temps. L'autonomia i la personalització que abans comentàvem requereix temps, la gestió i l'organització coordinada de la comunitat requereix temps i el projecte que presentem també requereix temps. Temps per passar d'un projecte educatiu de centre (PEC) a un projecte educatiu de territori (PET), i temps per difondre el projecte, comunicant i implicant a la comunitat. Fins ara aquest projecte s'ha desenvolupat a través de petits projectes d'èxit, la crida i la capaciació amb professionals ens ha permès repensar el projecte i tenir la voluntat de crear una vinculació permanent i temporitzat. El centre de creació esmentat, pot crear convocatòries estretament relacionades a l'escola i el territori per revertir amb propostes diverses que afavoreixin el procés creatiu, com per exemple des de la pintura, el circ, el teatre o altres àmbits interdisciplinaris. Enguany, per exemple, l'estada a la residència durant un mes a l'octubre, de dos artistes de l'Uruguai, la Michaela i el Nacho, van assistir a l'escola per desenvolupar una performance amb l'alumnat de 6è. Podeu veure el vídeo de 3' de durada en el següent enllaç:

[PERFORMANCE](#)

Si aquest mateix projecte, o la vinculació amb altres entitats del poble, es pogués fer no només des de la improvisació i la bona voluntat de totes les parts, sinó des de la programació coordinada i d'acord amb uns objectius comuns, els seus beneficis augmentarien exponencialment, aportant singularitat, intercanvi i respecte.

Com podem aconseguir que el procés creatiu es converteixi en una eina personal i de comunitat, fent que tota la comunitat treballi amb uns valors comuns, nodrint-nos del coneixement i experiència de l'entorn, i així aconseguir un projecte de poble que garanteixi oportunitats per a una educació integral.

Per cert, un petit detall: hem canviat el títol del projecte, però no importa perquè el nom no fa la cosa i perquè el que té valor és el fons. Cerquem el procés creatiu, no només des de l'art o des de l'escola, sinó des de tots els àmbits i en tot moment. Perquè procrea és gestar, concebre, engendrar, fecundar, criar, generar, originar...

La flor està a punt d'esclatar, podem gaudir del seu olor, de la seva vistositat, de la seva forma, també crearà una simbiosi amb els insectes, i la tallarem per regalar-la i generar un somriure o una abraçada d'un infant, o bé s'assecarà o es reproduirà gràcies a l'acció del vent. I tornarem a sembrar perquè tenim llavors que ens han ofert la Júlia, la Fathia, la Coral, el Cèsar, el Joan, el Moises, l'Elena, el Jordi, el Yago i totes les persones que han participat en les diferents jornades realitzades. I ara que és primavera, aquestes llavors es multiplicaran i s'escamparan... és això l'educació360, oi?

Us agraïm molt sincerament l'oportunitat generada per la crida per capacitar-nos, reflexionar i fer equip. Moltes gràcies!